

J E L E N K Ö R.

45. szám.

Pest szerda junius 4dikén.

1834.

Foglalat: Magyar és Erdélyország (a' sürgető fölrás fölküldetik; kinevezés; Kolozsvárrul hírek máj. 27ikeig; Somogyi közgyűlés; V. Ferdinand ifj. királyunk kegyelme; II. futtatás a' pesti gyepen; karczagi tűz). Franciaország (Lafayette halála 's temetése; lyoni károk; Superbe hajó maradványi; legitimista párt; 's egyveleg). Spanyolország (szendulók elleni rendelkezések). Anglia (egyház-reformi indítványok; egyesületek). Amerika (Jackson ellenmondása; lengyelek kiszálta). Törökország (hírek Szerviából). Belgium (újabb törvényjavaslatok; Javabul hírek). Schweiz. Görögország.

MAGYAR- és ERDÉLYORSZÁG.

Pozsony. Máj. 27dikén a' fő RR. tanácskozásba vevén a' hozzájuk közelebb átküldött két rendbeli üzenetet, az elsőre vagy is sérelem-tárgyira nézve megegyezéseket jelentetni határozzák; a' másakra pedig 's különösen annak 7ik §-za 2ik részére, már kifejtett okaiknál fogva, előbbi határozatukhoz ragaszkodásukat. Ezután, míg az ítélmester ez üzenetek iránt a' válaszokat föltenné, folytatván a' törvényszék rendezkedésbeli munkálat vizsgálatát, az 1ső czikkre, mely a' békítőkrül szól, válaszüzenetül abban állapodtak meg: hogy ők (a' fő RR.) színtolly törekvéssel vannak, mint a' KK. és RR., a' hol kevesíthetni a' pörök számát 's rövidíthetni azok folyamát, 's ennél fogvást a' barátságos békítési szokást nem csak nem akadályozni sőt törvények értelmében előmozdítani ohajtják, de meghagyva azon bíróságnál, mely azt eddig is gyakorlá; mely pörökben mindazáltal 's ezeknek milly pályaszakasziban legyen nem csak szabadságában, hanem kötelességében is a' bírónak azon egyezésre a' feleknél próbát tenni? az, a' pörlekedési rendre halasztassék. Innen a' 2ik czikkre (az uriszékekrül) menvén, annak 1, 2, és 3ik §-zát elfogadák, az elsőnél óvás mellett az urbéri VII. cikkhez képest, — 's a' „nobilium és civium“ említésnek, valamint az „1638:2, 1627:22“ törvényczikkelyekre hivatkozásnak, kihagyatásával. Erre, már készen levén a' föntebb említett válaszüzenetek, jóváhagyva, a' RR. höz küldettek. A' RR. ezelőtt kerületi ülésben, a' „polgári törvények javítását“ tárgyazó munkálati szakasz vizsgálatához kezdének azon renddel, mellyel azt az orsz. küldöttség kidolgozá. Más nap a' két tábla a' sürgető fölrást elegy ülésben újra fölolvastatá és szokott rendtartással lepöcséltetvén a' Fölséghez utnak indítá.

Ő csász. kir. Fölsége gróf Serényi Jánosnak szomolnokai főinspector hivatáláru lemondását kegyelmesen elfogadni és hosszas évi hasznos szolgálatai elismeréseül sz. István magy. kir. jeles rendje kiskeresztjével megju-

talmazni méltóztatott. — A' nagymélt. m. kir. udv. Kamara a' pesti 30adnál megürült raktárnokságra Pavianovich Ferencz budai 30adi practicanst alkalmazá. Koller Filep szébeni fő 30ad hivatali ellenőr meghalt. (Kir. kam. tud.).

Kolozsvár máj. 27. Az itt tartandó országgyűlésre az erd. törv. kir. tábla tagjai, ns. megyék főispánjai, ns. székely székek fő tisztjei, kir. hivatalosak (regalisták), vármegyék, székely és szász székek, sz. királyi 's más városok küldöttei már megérkeztek 's országgyűlési biztos kir. hg. Ferdinand ő Magasságánál udvarlásait megtevék. Az országgyűlés megnyitása előtt, a' szükséges előkészületek iránti értekezés kedvéért a' magyar, székely és szász nemzetek a' magok nemzeti üléseit el is kezdték. —

A' már közlött országgyűlési követeken kívül még ezek vannak elválasztva: Torda vmegye részéről Thoroczkai Miklós gr. helyébe, ki mint kir. hivatalos lemondott, báró Kemény Domokos; Zaránd vmegye küldé: Bródi Jánost és Kozma Dénest; Fogaras vidéke: Boér Antalt és Szkerei Ferenczet; Csik szék: Henter János kir. adószedőt 's Lázár Antal jegyzőt; Belső-Szolnok vmegye: Torma József főjegyzőt 's Weér Farkast; Vajda-Hunyad m.város: Benedicti Sámuel Hunyad vmegyei alispánt 's Bán Mihályt; S. Szentgyörgy m.város Gyárfás Dávidot; K. Váshely Kovács Danielt 's Török Istvánt; Kolozsvár városa: Gyergyai Ferencz tanácsnokot 's Nagy István kir. perceptort; K. Fejérvár városa: Zejk Józsefet és Szaboszlai Györgyöt; Abrudbánya m.város: Boér Jánost és Székely Józsefet; Hátszeg m.város: Kenderesi Ferenczet és Vots Mihályt; Ilyefalva: Lukács Mihály tanácsnokot; Csik-Szereda m.város Dávid Gáspár főbíró; Bereczk m.város: Finta Györgyöt 's Lupányi Istvánt; Oláhfalva: Mártonfi Józsefet 's Benedek Ferenczet. A' szász nemzet részéről pedig a' már közlötteken kívül; Segesvár szék: Köhler József polgármestert és Sternheim Károly tanácsbelit; Szász-Sebes szék: Dietrich János királybíró 's Meister Sámuel adószedőt; Nagy-Sink szék: Schmidt Mihály székbíró és Capesius Gusztávot; Szeredahely szék: Loew János jegyzőt és Scherer Györgyöt; Kóhalom szék: Siff Daniel polgármestert 's Krauss Fridriket; Ujgyház szék: Conrad Fridrik jegyzőt 's Herbert Sámuel; Szászváros szék: Nagy József királybíró és Brusz Ferencz székbíró. — Erd. Hír.

Somogy tek. RRei, szeretve tisztelt, főispánjok Mérey Sándor ur ő Excja előlülte alatt máj. 22ikén tartott közgyűlésükben, Czin-

dery László ur első alispán 's eddigi országgyűlési követjök helyébe, ki háznépe fontos körülményei miatt e' hivataláról leköszönni kénytelenítették, egyező akarattal Sárközy Albert főjegyző urat választák el követül. Választás előtt a' nagym. főispán ur azon kedves megbízatása valóztatását terjeszté elő, hogy Ferencz és Ferdinand fels. Királyink mester remekletü képmásai már elkészítettek, a' ns. megyeházat díszesítendők. Választás után pedig a' Balaton-tava szabályozását érdeklő tanácskozások rekeszték az ülést.

V. Ferdinand fels. ifjabb Királyunk kegyelme a' magyarországi Állattenyészto Társaság iránt.

A' magyarországi Állattenyészto Társaság részeseit hazafiúi hálaérzéssel vegyes öröm lépé meg, midőn e' f. jun. 1sőjén a' nemzeti Casino közgyűlésekor (minthogy a' casinói részvényesek legnagyobb része egyzersmind az Állattenyészto Társaságnak is tagjai) egy alkalommal a' nagy szamu gyülekezet előtt főmélt. gr. Reviczky Ádám kancellár urnak, mélt. gr. Keglevich László ur mint az Állattenyészto Társaság elnöke által Ő Excellentiájához e' f. évi martz. 16ikán intézett kérelemre érkezett válasza, felolvastatván, V. Ferdinand fels. ifjabb koronás Királyunknak azon legfelsőbb határozata nyilvánossá tétetett, melly szerint Ő Fölsége az Állattenyészto Társaságot fejedelmi részvételére méltatni 's annak céljai előmozdításához évenként 100 pengő forinttal járulni méltóztattik. — Hogy e' kir. kegyelem által okozott ő ömben az ország részeiben levő tagtársak, sőt az egész Haza is teljes mértékkel részesülhessen: mind a' Társaság nevében felírt levelet, mind az arra érkezett választ itt közöljük:

M. gr. Keglevich László ur mint az Állattenyészto Társaság előlölőjének levele Reviczky Ádám Kancellár úrhoz.

Főmélt. m. kir. udv. Kancellár, kegyelmes Uram!

Néhány éve már, hogy Pesten több magányosak „Állattenyészto Társaság“ czíme alatt egyesülve az állat- 's nevezetesen lótenyésztést, a' szorgalomnak hazánkbn, mint földművelő országban, ezen olly nagy fontosságú ágát évenként kitett jutalmak által, mennyire csekély erejük engedi, serkenteni ügyekeznek. Pesten a' lóverseny, mellyet százados tapasztalás másutt is a' lónemesítés' legbizonyosabb eszközének mutatott, egyesek által részint örökre alapított részint bizonyos időre ajánlatni szokott díjak által tartatik fen; az állatmutatási, jutalmazási 's egyéb szükséges költségek pedig a' Társaság' részvevői által aláírt évenkénti ajánlatokból fedeztetnek.

Ezen Társaság, meggyőződve levén V. Ferdinand Ő Fölsége ifjabb kor. Királyunknak a' fels. uralkodó Ház' minden tagjait olly tündöklően bélyegző abeli tulajdonár, 1, melly szerint fejedelmi szívet sem-

mi közelebről nem érdekli, mint a' fels. uralkodó Ház' kormánya miatt üdvös béke' áldásai közt élő népeknek, 's főkép az ő fels. személyében saját ifjabb kor. Királyát hódolva tisztelő hív Magyar Nemzetnek boldogulása; — ismervén továbbá ő Fölségének jelesen a' köz jóllét' egyik alapját tevő nemzeti ipar iránt bebizonyított részvétét: fels. ifjabb Királyunkat legmélyebb hódoló alázatossággal arra kérni határozta: hogy a' magyarországi Állattenyészto Társaságot és Lóversenyt kegyelmes pártfogására méltatni 's hathatós részvétével szerencsésíteni méltóztatni. Örömmre fog ez által derülni nem csak Társaságunk de az egész Haza is, melly fels. Uralkodója nevével látandja egy olly intézet felett tündökleni, melly a' mi földművelő országunkban legszükségesebb iparral ezzel nyitvatni soknak a' jóra törekedő szándékhoz járulásra. E' forró ohajtásnak teljesedését pedig legbiztosabban véle a' Társaság elérhetni, ha Excellentiához, ki fenragyogó hivatalánál fogva édes honunk boldogságát buzgó hazafi lélekkel eszközölve ifjabb fels. Urunkhoz olly közel áll, azon alázatos kérelemmel folyamodik: méltóztassék jelen könyörgésünket Ő Fölségének személyesen színe elibe terjeszteni. Azon esetre pedig, ha Excellentiád bőlesége jobbnak látná, hogy ezen alázatos kérelem fels. ifjabb Királyunknak a' Társaság kebléből kinevezendő küldöttség által adassék elő, Excellentiád' kegyes utasítására nem késnének e' célra azonnal egy küldöttséget kijelelni.

Mire nézve is midőn a' Társaság' nevében Excellentiádnak, kiben ugy is egy Részes társunkat van szerencsénk tisztelni, elibe terjeszteni 's hathatós pártfogásába ajánlani bátorkodom, magamat nagy kegyeibe ajánlván legmélyebb tisztelettel maradok Excellentiádnak Pest, martius 16, 1834.

alázatos szolgája, Gróf Keglevich László s. k.
mint az Állattenyészto Társaság' Elölölője.
A' főm. Kancellár válasza.

Méltóságos Gróf!

A' pesti Állattenyészto Társaságnak, a' Méltóságos Ur hozzám bocsátott levelében foglalt azon kérését: hogy ő Fölsége ifjabb Királyunk azt legfelsőbb védelmével 's részvételével szerencsétlenni méltóztatnék; egész készsággal 's örömmel terjesztém ő Fölsége elibe, ki is mind azt, mi a' köz jó' előmenetelét, vagy az egyes lakosok' jóllétét, szerencsésjét édes hazánkban gyarapíthatja, fejedelmi szíven hordozván, abban méltóztatott magát legkegyelmebben kinyilatkoztatni, hogy az említett Társaság' céljainak előmozdítását esztendőnként száz ezüst forinttal részéről is eszközzeni fogja, annak kifizetése iránt a' szükséges rendeléseket megtévén.

A' midőn ő Fölségének ezen, szeretett Hazánk iránt való kegyeskedő indulatját, ujabban is nyilvánosító határozatáról a' Méltóságos Urat értesíteni sietnék, egy uttal felszólítom, hogy az említett pénznek, ő Fölsége külön pénztárából illető nyugtatvány mellett évenként leendő felvétele iránt szükséges rendelést tegyen.

Mellyek után ezen honi intézetre magam részéről is minden áldást kívánván illő tisztelettel maradok a' Méltóságos Urnak Bécs, május 26, 1834.

kész szolgája Gróf Reviczky Adám.

E' válasz felolvasatására az egész gyülekezet harsány „éljen“ kiáltásra fakadott, 's minden arczon a' legőszintébb öröm sugárai ragyogának. — Előttünk a' legfényesebb példa! ne vesztegeljünk! Illy ótalom 's részvét mellett, mellyel most Társaságunk dicsekhetik, ha mindenikünk a' maga ész- munka- vagy pénzbeli részecskéjével tőle telhetőleg járuland a' köz célhoz, intézetünknek üdvös következéseit honunk valódi jóllétére nézve rövid idő múlva örömmel fogjuk tapasztalni.

Hidiki pesti lóverseny. Jun. Isőjén d. u. 4 órakor.

1). Első nevetlen díj 51 arany, 1600 öl, ausztriai birodalomban csikózott ménre, melly 6 esztendősnél nem idősb.

Jelentve volt 3 ló, 1 visszahuzatott. — Sándor gr. 4 esztendő telivér fekete ménje *Childe Harold*, Nádasdy Tamás gr. nevelése, terhe 102 font, lovasa Baker I. (első, és így nyertes). — Keglevich László gr. 4 eszt. félvér szürke m. *Tigris* 2. — Megfuták a' pályát 4' 28" — (azaz: 4 első perc és 28 másod perc alatt).

2). Tíz esztendei díj, 150 ar. 2000 öl, — mén- és kanczára, mellynek anyja 's anyai nagyanyja is már honunkban született 's neveltetett.

Sándor gr. fentebbi ménje *Childe Harold*, lov. Baker I. — Keglevich László gr. 3 eszt. félv. pej kancz. Czilli, maga nevel. 85 ft. 2. — Ugyanannak fentebbi ménje *Tigris* 3. — 5' 18".

3). Elegyverseny (két versenyzőn felül többnek összeállása, mindenik bizonyos summát tevén le; kinek lova első, az elegysummát az nyeri), 10 ar. mindenik, 1 ang. mérf. 120 ft. Úr lovasok.

Wenkheim László b. p. par. Richman. lovasa a' tulajdonos I. — Festetics Mikl. gr. 3 eszt. p. k. *Tündér*, lov. Orczy Istv. b. 2. — Széchenyi Istv. gr. p. k. *Kedves*, lov. Wenkheim Béla b. 3. — 2' 22". *Kedves* lovasa a' kiszabott tehernél 14 fonttal nehezebb volt.

4). Batthyáni-Hunyadi díj, 100 ar. 2 ang. mf. ismételve (ki van kötve, hogy a' nyertes ló két ízben legyen első) minden kanczára.

Lichtenstein V. hg. és Széchenyi Istv. gr. szövetségese 5 eszt. teliv. p. k. *Christine*, ang. nevel. 109 ft. lov. Boist. I. I. — Kinsky hg. teliv. sárg. k. *Lucy*, ang. nevel. 115 ft. 2. 2. — Első ízben 4' 9", — második ízben 4' 15".

5). Schönborn díj. Első lóé 12 ar., másodiké 8 ar. 2000 öl. 4 eszt. 90 ft. 5 eszt. 96 ft. 6 eszt. 99 ft. idősb 100½ ft.; kancza 2 fonttal kevesbet. Futhatnak erre csekély tehetségű Nemesek, városi Polgárok 's Adózók saját ménjeik, kanczáik vagy paripáik.

Pályára kelt 6 ló. Egy kimaradt (azaz: a' határoszlopot, melly a' nyerő-ponttul 135 ölnyire áll, meg nem haladta, midőn az első ló már a' nyerőpontnál járt; a' kimaradt ló, ha a' verseny ismételt, következő ízben nem futhat.)

Dékány Imre kecskeméti lakos 6 eszt. fek. k. *Bárony*, lovasa Horváth János I. — Reichl Fer. pesti lakos 6 eszt. p. m. *Turcsi* 2. 6' 9".

6). Nemzeti díj 79 ar. 1600 öl, magyar-honi mén- 's kanczára. A' lovas született Magyar.

Jelentve volt 7 ló, visszah. 4. — Hunyady Józ. gr. 5 eszt. félv. sárga k. *Sarah*, maga nevel. 107 ft. lovasa Szmatena Józ. I. — Sándor gr. 4 eszt. teliv. p. k. *Fair Duchess* Nádasdy T. gr. nevel. 100 ft. 2. — Sahlender Tam. ur félv. p. k. *Elma*, Széchenyi Istv. gr. nevel. 113 ft. 3. — 4' 20".

7). Különverseny (csak két ló együttfutása), 20 ar. mindenik, 2 ang. mf. 115 ft. Úr lovasok.

Wenkheim László b. fentebbi par, Richman, lovasa a' tulajdonos I. — Festetics Mikl. gr. fentebbi k. *Tündér*, lovasa Orczy Istv. b. 2. — 5' 10".

8). Széchenyi kard, ér 100 aranyat, évenként kihívás tárgya. Melly ló e' kardot elnyeri, legjobb pályázónak ismértetik.

Kinsky hg. teliv. sárga k. *Lucy*, 105 1/2 ft., mint kihívó egyedül járta körül a' kiszabott pályát (4 ang. mf.) minthogy Kray Ján. b. a' kard tavali nyerője a' kihívást nem fogadta el, és így a' kard ez idén *Lucy* birtokosáé lett.

Nézők igen nagy számmal voltak, noha a' hideg szeles idő nem épen kedvező vala.

Az Állattenyésztő Társaság közgyűlése jun. Sikan d. e. 10 órakor fog tartatni a' Nemzeti Casino alatti csarnokban, mellyre minden 10 frtos Részvényes hivatalos. Állatmutatás lesz jun. 7. 8. és 9ikén reggeli 9 órakor kezdve a' Köztelken, az üllői utcában, hol néhány gazdasági nevezetesebb eszközök is láthatók. — A' közgyűlés alkalmával egyszerűsmind a' köztelki részvények sorshuzása is végre fog menni. — Paraszt kancza-csikók jutalmaztatása jun. 7ikén ugyanott; egyszerűsmind a' Szolomon Bodor 's Bécsi által megjobbított Grangé-féle ekének (mellyet tartani nem kell, 's még is minden kívántató módra szánthatni vele) próbája, a' pályagyephez közelfekvő szentlőrinczi pusztá szélén. — Jun. 5ikén és Sikan, bármilly idő legyen is a' versenyzés, okvetetlenül végbemenend.

A' mult levelünkben röviden érintett nagy égést Karczagon, így írja le körülményesben egy onnani levél május 23ikáról: Várasunkat a' legrettentőbb csapás érte. A' nevezett napon, délutáni egy óra előtt kevéssel, miután már a' szélvész másfél nap óta folyvást szokatlan erővel dühösködött, a' város éjszaki szélén egyik lakos udvarából, az emésztő láng, mind ekorig is homályban maradt módon, kilobbanván, azonnal több, az éjszakerül délnek tartó vihar utjában eső, épületet tüztengerbe borított, 's a' ropogva égő száraz nádtetőknek szikrázó csomóit olly sebesen szórá 's árasztá széjjel, hogy 3 óra alatt a' r. kath. templom 's torony, (mellyből egy harang félig elolvadt, másik leesett), a' cs. k.

postahivatal épületeinek egy része, leányiskola-ház, 612 lakház, 1378 gazdasági épület, 9 száraz malom és több pincze, semmi vé tétettek. A' tűz nem engedvén semmi közeledést és oltáshoz juthatást a' 612 lakház közül 484 egészen beégett, 's bennök minden ruha 's élelemnemü hamuvá porladván, körültek pedig a' menekvést nem talált számtalan háziállat párját kínosan kiadván, már most az egész tájék, melly városunknak épen $\frac{1}{3}$ részét teszi, minden érzékeny szembül keserü könnyeket fakasztó látványá 's olly bus csendü omladékká változott, melly az előbbi, 's az elégés után azonnal a' város egyéb részeibe vonult lakosokat, — az építéssel járó nehézségek miatt főképen — nem hamar fogja együtt láthatni 's magába visszaszoríthatni. Illy kárvallás után ezen nyomoru sorsra jutott háznépek közül a' legnagyobb résznek, tagadhatlanul, nyomban jóltevő kézre volt szüksége, melly csakugyan nem is késett. — Ugyan is, azon kívül, hogy a' helybeli tanács e' tekintetben maga részéről is mindent elkövetett, a' kerület kedvelt kapitánya Illéssy János ur, kit csak kevés nappal ezelőtt nyere vissza országgyűlési követségébül keblébe a' megye, a' szomszéd lakvárosba is borzasztóan hatott füstfelleg rémitő láttábul sejdítve a' bizonyos veszélyt, még az égés alatt általsietvén, miután szemléléseit 's intézkedését végezte, buzdító írása által, a' testvér nemzetü városokat azonnal segedelem-nyújtásra szólítá; kik azonban nagy részben e' buzdítást sem várván be, 's azt is átlátván, hogy illy esetben szánakozó könnyek csak gyöngye segédek, már más nap a' legelső szükségét, nevezetes élelem, ruha és pénzbeli segedelmeik által voltak könnyíteni szívesek 's nagylelkűek, — mellyért addig is, míg érette hálájukat közelebbrül nyilatkoztathatnák a' szerencsétlenek, teszik ezen érzékeny köszönetüket 's hálados emlékezetjüket.

FRANCZIAORSZÁG.

A' követház maj. 20ki ülését következőleg nyitá meg az elnök (Dupin): „Fájdalmas érzéssel jelentem a' kamarának, hogy ma reggel öt óraker tisztos társunkat, Lafayette generált elvesztettük. En sors által fogom azon követek neveit meghatározatni, kik temetési végtiszteletén jelenjenek meg, mellyre a' nap még nincs meghatározva. Nem kétlem, hogy társai közül számosan a' küldöttséghez fognak csatlakozni.“ Delessert ur javasolja, hogy az elnökség a' kamara nevében írva fejezze ki Lafayette general családja veszteségén részvé-

tét, miben a' kamara egyhangulag meg is egyezett.

A' követházban maj. 20ikán a' költség-fölötti vita után, következő levelet olvasott föl az elnök Lafayette György urtól, mellyben ez a' kamarát atyja haláláról tudósítja: „Kínos kötelességet vagyok kénytelen teljesíteni. A' halál, melly atyám hosszu és hazafi pályájának ma végét szakasztott, Franciaországot legengedelmeőbb polgárjától fosztá meg. Fájdalomtól lesujtott családom nevében kérem elnök urat legyen szives a' kamarát e' szerencsétlenségünkről tudósítani. 's a' t. Lafayette György.“ — Az elnök jelenté azután, hogy a' kamara korábbi parancsára e' választ írta Lafayette György urhoz: „Uram, 's drága társam! A' kamara élénk fájdalommal vevé azon veszteséget, melly őt érte. Lafayette gener. halála megfosztá őt leghíresb tagjától 's olly nagy polgártól, kit a' szabadság, hol védelmére szüksége volt, ügyéhez minden krisiben hűnek talált. A' juliusi revolutio örömmel látta őt ismét a' vitéz párisi nemzeti őrség előtt, mellynek hazafisága nem szűnt meg zászlójára irtjelszavát „szabadság és nyilvános rend“ igazlani. Lafayette gen. neve történetünkben híres maradand. A' constitutionalis monarchiának, mellyet ohajtásával üdvözlött, alapítói között fogja őt nevezni. Midőn a' kamara közfájdalmát kifejezem, ez úttal megkülönböztett tiszteletemről is bizonyossá teszem 's a' t. — Maj. 21ikén valamennyi párisi hirlap Lafayette haláláról elmélkedik. Természetesen mindegyik a' maga színe 's árnyéklata szerint, de abban mindnyájan megegyeznek, hogy Lafayettenek lelke, személyessége, rendülhetlen egyenessége, iránta még azokat is tiszteletre bírta, kik nem voltak egy véleményben, 's nem jártak egy úton vele. A' Journal des Débats különösen azt mondja, hogy Lafayette, soha még jó czélra sem nyult rossz eszközökhöz, és távul volt azon tantól (doctrina), melly szerint a' czél igazolja az eszközöket. Még a' legitimista lapok sem állhatának ellen a' nyilvános vélemény magával ragadó hangjának, 's ők is belé vegyültenek a' halott dicséretébe. A' kisebb lapok, mellyeket a' nép olvas, gyászos szélekkel jelentek meg. A' kormány nagyszerü rendszabásokat tett, hogy a' temetés alkalmával utalán kitorhető zavart elnyomhassa. Azonban e' rendszabások hasztalanok voltak; a' temetés, mint azt Strassburgban Párisból maj. 22én délután 3 $\frac{1}{2}$ óraker, telegraphi hir jelenté, a' legnagyobb esőnddel ment végbe. Lafitte ur a' kamarában

javaslan
Pantheo
lőbb, n
gultnal
látlan
Lafitte
Lafayet
a' gener
sággal
nillik o
zonyos
mellé v
törvény
tani nem
lamenny
a' gyász
ket Laf
teur kö
mettetés
nemzeti
Honoré
czák fe
csás, e
őrség 's
Ezek ut
lökkal é
boriték
Barrot,
rikai
követte
mara sz
Lobau n
parancs
tán egés
tük olly
önként
lentek n
kerte n
őrség g
a' küldö
ronahgi
házból
volt, ho
lehető t
főnyi se
lót vive
ni, de e
tósági ti
boulevar
néhány
ünnepély
Picpus u
sérték a
zek onn
galmasan

javaslani akará, hogy Lafayette tetemei a Pantheonba tétessenek. Semmi sem lehet illebb, mint hogy Lafitte ur, a' dicső boldogultnak egykori barátja 's a' statushatalom hátlanságának példája, tegye ezen indítványt. Lafitte azonban kénytelen volt az üdvezült Lafayette családja ohajtásának engedni, melly a' general végakarátját lélekisméretes pontossággal ohajtá teljesíteni. — Lafayette tudillik oda nyilatkozott még életében, hogy bizonyos magányos temetőbe elhunyt hitvesei mellé vitessenek hamvai, hol mellőzhetlen törvénynél fogvást, a' halott fölött beszédet tartani nem szabad. — Máj. 22ikén délután valamennyi minister Lafayette szállására ment 's a' gyászalkotványhoz vezeteté magát, hol őket Lafayette György fogadá. — A' Moniteur következőleg írja le Lafayette gen. temetetését: Reggel 9 órakor 5 csapat fővárosi nemzeti őrség indult ki a' Madleine, Rue st. Honoré, és Rue de Faubourg st. Honoré utcák felé. A' gyászmenetet egy osztály lánccsás, egy lovas 's két csapat gyalog nemzeti őrség 's két csapat sorgyalogság nyitá meg. Ezek után a' négy ló-vonta 's háromszínű zászlókkal ékesített gyászszekér ment. A' gyászboríték czafrangit Lafitte, Salverte, Odillon-Barrot, 's egy isméretlen nevű éjszaka amerikai tartá. Az elhunyt családja nyomban követte a' szekeret, utánok mind a' két kamara számos tagjai, és főtisztek lépdeltek. Lobau marsal, a' fővárosi nemzeti őrség főparancsnoka, Jacqueminot gen. ment ezek után egész tábori tisztsége kíséretében, 's közöttük olly nemzeti örök, kik szolgálaton kívül önkényleg diszruhában, de fegyver nélkül jelentek meg. A' király parancsára a' tuillériák kerte nyitattott meg a' szolgálattévő nemzeti őrség gyüleléshelyének. Itt sereglettek össze a' küldöttségek is. 3 királyi hintó 's egy koronahgi kísérte a' menetet. Midőn az egyházból kiindultak, a' néptolongás olly nagy volt, hogy a' kiszabott rendet sokáig meg nem lehet tartani. A' Vendome-téren mintegy 100 főnyi sereg fiatal ember, kiknek egyike zászlót vive, a' lépdelő soron keresztül akart törni, de ellenállt a' katonaság, 's egy helyhatósági tiszt zászlójokat elvette. A' St. Martin boulevardon egy fáról egy ember esett le, mi néhány perczig megzavará a' népet. Ezentul ünnepélyes csönddel oda érkezett a' menet a' Picpus utcába, honnan csak az atyafiak kísérték az elhunytat a' temetőbe, 's miután ezek onnan visszatértek, a' sokaság is nyugalmasan szét oszlott. 3 $\frac{1}{2}$ órakor mindennek

vége volt. — Lyonban még mindegyre tartanak a' zavargások. Éjjel a' külön álló örponokat faggatják, 's ködöbással, sőt még puskalövésekkel is köszöntgetik. Számos katonamegsérült, 's egy közülök olly veszedelmesen, hogy sebében ki is mult. E' szomorító esetek közt a' gyártók 's kézművesek kiköltözése folyvást tart. — Juliusban mint mondják, a' seregben számos előléptetés lesz, 's 8 altábornagyot, 's 15 tábornagyot emlegetnek kinevezendőnek. — Berryi hgné leányának nevelője, Gontant asszony, minthogy az Orleans háznak házasság-reményre nyújtott alkalmat, helyéről elbocsáttatott, 's Prágát elhagyni kénytelenített.

Lyonból jelentik, hogy valamint eleinte úgy még most is homályba vannak az utóbbi történetek burkolva. A' republicanusokat 's carlistákat mindegyre fogatják még most is. A' város követei Parisból visszatértek, de elégtelenül. A' kár 10 millióra tétele nem igen nagy, mert számos apró károsítás történt, melly összesen sokra rúg. Ide tartozik az összetört ablaküvegek iszonyu száma, mellyek böcsét majd egy millióra teszik. A' gyárok gyéren dolgoznak. — Parekiából (Görögország) april 15kén indult statuscorvette azon hirt hozza, hogy a' Superbe liniahajó töredékei mellett Meuse dereglye (gabarre) épen midőn a' Superbe megmentett álguyujnak, elvitelére feszült vitorlával sietne felé, szirtekbe utódott. Kihányván a' bort belőle, melly födelén volt, végre hallatlan erőködés után nagy nehezen lengővé (frott) tétetett. A' Superbe linia hajó terhének kihordatása lassan halad. Még a' patantyűszerek hátra vannak. Parekia révhelyet Franciaország dragán fizeti meg. Superbe vesztesége 's Meuse károsodta által a' szigeten több marad 1 millio franknál. Görögországból nyugtatók a' hírek, a' kormány ígéréténel fogva szabadelmű intézvényeket vár a' nép. — A' Times szerint a' folyvást fenálló nagy republicanus egyesület mellett van még egy legitimista társaság, melly noha több év óta áll fen, csak ez utóbbi időkben kapott kis életre. Áll pedig az úgy nevezett „Törvényszerűség lovagjaiból (Chevalier de la légimité). A' társaság szabályinál fogva köteles mindegyik tag mindenkor egy puskát, egy kardot, egy gyilkot, 's 50 töltést készen tartani. A' tag esküvel becsületét köti le zálogul, hogy minden pontra kiáll, hova Madame (Berry hgné) küldendi, 's megbizásit vakon teljesíti. Minden lovag 2 frankot fizet hónaponként, a' központi pénztárba. A' lovagok kerület 's kör szerint

postahivatal épületeinek egy része, leányiskola-ház, 612 lakház, 1378 gazdasági épület, 9 száraz malom és több pincze, semmi vé tétettek. A' tűz nem engedvén semmi közeledést és oltáshoz juthatást a' 612 lakház közül 484 egészen beégett, 's bennök minden ruha 's élelemnemü hamuvá porladván, körültek pedig a' menekvést nem talált számtalan háziállat párját kínosan kiadván, már most az egész tájék, melly városunknak épen $\frac{1}{5}$ részét teszi, minden érzékeny szembül keserü könnyeket fakasztó látvánnyá 's olly bus csendü omladékká változott, melly az előbbi, 's az elézés után azonnal a' város egyéb részeibe vonult lakosokat, — az építéssel járó nehézségek miatt főképen — nem hamar fogja együtt láthatni 's magába visszaszoríthatni. Illy kárvallás után ezen nyomoru sorsra jutott háznépek közül a' legnagyobb résznek, tagadhatlanul, nyomban jóltevő kézre volt szüksége, melly csakugyan nem is késett. — Ugyan is, azon kívül, hogy a' helybeli tanács e' tekintetben maga részéről is mindent elkövetett, a' kerület kedvelt kapitánya Illéssy János ur, kit csak kevés nappal ezelőtt nyere vissza országgyűlési követségébül keblébe a' megye, a' szomszéd lakvárosba is borzasztóan hatott füstfelleg rémitő láttábul sejdítve a' bizonyos veszélyt, még az égés alatt általsietvén, miután szemléléseit 's intézkedéseit végezte, buzdító írása által, a' testvér nemzetü városokat azonnal segedelem-nyújtásra szólítá; kik azonban nagy részben e' buzdítást sem várván be, 's azt is átlátván, hogy illy esetben szánakozó könnyek csak gyöngye segédek, már más nap a' legelső szükségét, nevezetes élelem, ruha és pénzbeli segedelmeik által voltak könnyíteni szívesek 's nagylelkűek, — mellyért addig is, míg érette hálájukat közelebbrül nyilatkozathatnák a' szerencsétlenek, teszik ezen érzékeny köszönetüket 's hálados emlékezetjüket.

FRANCZIAORSZÁG.

A' követház máj. 20iki ülését következőleg nyitá meg az elnök (Dupin): „Fájdalmas érzéssel jelentem a' kamarának, hogy ma reggel öt óraker tisztés társunkat, Lafayette generált elvesztettük. Én sors által fogom azon következő neveit meghatározatni, kik temetési vég-tiszteletén jelenjenek meg, mellyre a' nap még nincs meghatározva. Nem kétlem, hogy társai közül számosan a' küldöttséghez fognak csatlakozni.“ Delessert ur javasolja, hogy az elnökség a' kamara nevében írva fejezze ki Lafayette general családja vesztéségén részvé-

tét, miben a' kamara egyhangulag meg is egyezett.

A' követházban máj. 20ikán a' költség-fölötti vita után, következő levelet olvasott föl az elnök Lafayette György urtól, mellyben ez a' kamarát atyja haláláról tudósítja: „Kínos kötelességet vagyok kénytelen teljesíteni. A' halál, melly atyám hosszu és hazafi pályájának ma véget szakasztott, Franciaországot legengedelmesebb polgárjától fosztá meg. Fájdalomtól lesujtott családom nevében kérem elnök urat legyen szíves a' kamarát e' szerencsétlenségünkről tudósítani. 's a' t. Lafayette György.“ — Az elnök jelenté azután, hogy a' kamara korábbi parancsára e' választ írta Lafayette György urhoz: „Uram, 's drága társam! A' kamara élénk fájdalommal vevé azon vesztéséget, melly őt érte. Lafayette gener. halála megfosztá őt leghiresb tagjától 's olly nagy polgártól, kit a' szabadság, hol védelmére szüksége volt, ügyéhez minden krisiben hűnek talált. A' juliusi revolutio örömmel látta őt ismét a' vitéz párisi nemzeti őrség előtt, mellynek hazafisága nem szűnt meg zászlójára irt jelszavát „szabadság és nyilvános rend“ igazlani. Lafayette gen. neve történetinkben híres maradand. A' constitutionalis monarchiának, mellyet ohajtásával üdvözölt, alapítói között fogja őt nevezni. Midőn a' kamara közfájdalmát kifejezem, ez úttal megkülönböztett tiszteletemről is bizonyossá teszem 's a' t. — Máj. 21iken valamennyi párisi hirlap Lafayette haláláról elmélkedik. Természetesen mindegyik a' maga színe 's árnyéklata szerint, de abban mindnyájan megegyeznek, hogy Lafayettenek lelke, személyessége, rendülhetlen egyenessége, iránta még azokat is tiszteletre birta, kik nem voltak egy véleményben, 's nem jártak egy úton vele. A' Journal des Débats különösen azt mondja, hogy Lafayette, soha még jó célra sem nyult rossz eszközökhöz, és távul volt azon tantól (doctrina), melly szerint a' cél igazolja az eszkököket. Még a' legitimista lapok sem állhatának ellen a' nyilvános vélemény magával ragadó hangjának, 's ők is belé vegyültenek a' halott dicséretébe. A' kisebb lapok, mellyeket a' nép olvas, gyászos szélekkel jelentek meg. A' kormány nagyszerü rendszabásokat tett, hogy a' temetés alkalmával netalán kitorhető zavart elnyomhassa. Azonban e' rendszabások hasztalanok voltak; a' temetés, mint azt Strassburgban Párisból máj. 22én délután 3 $\frac{1}{2}$ óraker, telegraphi hir jelenté, a' legnagyobb csönddel ment végbe. Lafitte ur a' kamarában

javaslaní
Pantheon
lőbb, m
gultnak
látlanság
Lafitte a
Lafayette
a' genera
sággal o
nillik od
zonyos
mellé vi
törvény
tani nem
lamennyi
a' gyász
ket Laf
teur köv
mettetés
nemzeti
Honoré
czák fe
csás, e
őrség 's
Ezek ut
lökkal é
boriték
Barrot,
rikai
követte
mara sz
Lobau
parancs
tán egé
tük olly
önkényl
lentek n
kerte n
őrség g
a' küld
ronahg
házból
volt, h
lehető
főnyi s
lót vive
ni, de
tósági
boulev
néhány
ünnepé
Picpus
sérték
zek or
galmas

javaslani akará, hogy Lafayette tetemei a' Pantheonba tétessenek. Semmi sem leheté il-
lőbb, mint hogy Lafitte ur, a' dicső boldo-
gultnak egykori barátja 's a' stathatalom há-
látlanságának példája, tegye ezen indítványt.
Lafitte azonban kénytelen volt az üdvezült
Lafayette családja ohajtásának engedni, mely
a' general végakarátját lélekisméretes pontos-
sággal ohajtá teljesíteni. — Lafayette tud-
nillik oda nyilatkozott még életében, hogy bi-
zonyos magányos temetőbe elhunyt hitvesei
mellé vitessenek hamvai, hol mellőzhetlen
törvéynél fogvást, a' halott fölött beszédet tar-
tani nem szabad. — Máj. 22ikén délután va-
lamennyi minister Lafayette szállására ment 's
a' gyászalkotványhoz vezettedé magát, hol ő-
ket Lafayette György fogadá. — A' Moni-
teur következőleg írja le Lafayette gen. te-
mettetését: Reggel 9 órakor 5 csapat fővárosi
nemzeti őrség indult ki a' Madleine, Rue st.
Honoré, és Rue de Faubourg st. Honoré ut-
czák felé. A' gyászmenetet egy osztály lán-
csás, egy lovas 's két csapat gyalog nemzeti
őrség 's két csapat sorgyalogság nyitá meg.
Ezek után a' négy ló-vonta 's háromszínű zász-
lókkal ékesített gyászszeker ment. A' gyász-
boríték czafrangit Lafitte, Salverte, Odillon-
Barrot, 's egy isméretlen nevű éjszaka me-
rikai tartá. Az elhunyt családja nyomban
követte a' szekeret, utánok mind a' két ka-
mara számos tagjai, és főtisztek lépdeltek.
Lobau marsal, a' fővárosi nemzeti őrség fő-
parancsnoka, Jacqueminot gen. ment ezek u-
tán egész tábori tisztsége kíséretében, 's köz-
tük olly nemzeti örök, kik szolgálaton kívül
önkéntleg diszruhában, de fegyver nélkül je-
lentek meg. A' király parancsára a' tuillériák
kerte nyitattott meg a' szolgálattévő nemzeti
őrség gyűléshelyének. Itt sereglettek össze
a' küldöttségek is. 3 királyi hintó 's egy ko-
ronahgi kísérte a' menetet. Midőn az egy-
házból kiindultak, a' néptolongás olly nagy
volt, hogy a' kiszabott rendet sokáig meg nem
leheté tartani. A' Vendome-téren mintegy 100
főnyi sereg fiatal ember, kiknek egyike zász-
lót vive, a' lépdelő soron keresztül akart tör-
ni, de ellenállt a' katonaság, 's egy helyha-
tósági tiszt zászlójokat elvette. A' St. Martin
boulevardon egy fáról egy ember esett le, mi
néhány perczig megzavará a' népet. Ezentul
ünnepélyes csönddel oda érkezett a' menet a'
Picpus utczába, honnan csak az atyafiak ki-
sérték az elhunytat a' temetőbe, 's miután e-
zek onnan visszatértek, a' sokaság is nyu-
galmasan szét oszlott. 3 $\frac{1}{2}$ órakor mindennek

vége volt. — Lyonban még mindegyre tartá-
nak a' zavargások. Éjjel a' külön álló őrpont-
tokat faggatják, 's ködöbással, sőt még pus-
kalövésekkel is köszöntgetik. Számos kato-
na megsérült, 's egy közülök olly veszedel-
mesen, hogy sebében ki is mult. E' szomo-
ritó esetek közt a' gyártók 's kézművesek
kiköltözése folyvást tart. — Juliusban mint
mondják, a' seregben számos előléptetés lesz,
's 8 altábornagyot, 's 15 tábornagyot emle-
getnek kinevezendőnek. — Berry hgné leá-
nyának nevelője, Gontant asszony, minthogy
az Orleans háznak házasság-reményre nyuj-
tott alkalmat, helyéről elbocsátatott, 's Prá-
gát elhagyni kénytelenített.

Lyonból jelentik, hogy valamint eleinte
ugy még most is homályba vannak az utóbbi
történetek burkolva. A' republicanusokat 's
carlistákat mindegyre fogatják még most is.
A' város követei Parisból visszatértek, de elé-
gületlenül. A' kár 10 millióra tétele nem igen
nagy, mert számos apró károsítás történt, mely
összesen sokra rúg. Ide tartozik az összetört
ablaküvegek iszonyu száma, melyek böcsét
majd egy millióra teszik. A' gyárok gyéren
dolgoznak. — — Parekiából (Görögország)
april 15kén indult statuscorvette azon hirt hoz-
za, hogy a' Superbe liniahajó töredékei mel-
lett Meuse dereglye (gabarre) épen midőn a'
Superbe megmentett álguyjinak, elvitelére fe-
szült vitorlával sietne felé, szirtekbe utódott.
Kihányván a' bort belőle, mely födelén volt,
végre hallatlan erőködés után nagy nehezen
lengővé (flott) tétetett. A' Superbe linia hajó
terhének kihordatása lassan halad. Még a' pat-
tanyúszerek hátra vannak. Parekia révhelyet
Francziaország dragán fizeti meg. Superbe
vesztésege 's Meuse károsodta által a' szige-
ten több marad 1 millio franknál. Görögország-
ból nyugtatók a' hírek, a' kormány ígértenél
fogva szabadelmű intézvényeket vár a' nép.—
A' Times szerint a' folyvást fenálló nagy re-
publicanus egyesület mellett van még egy le-
gitimista társaság, mely noha több év óta áll
fen, csak ez utóbbi időkbén kapott kis életre.
Áll pedig az ugy nevezett „Törvényszerűség
lovagjaiból (Chevalier de la légimité). A' tár-
saság szabályinál fogva köteles mindegyik tag
mindenkor egy puskát, egy kardot, egy gyil-
kot, 's 50 töltést készen tartani. A' tag eskü-
vel becsületét köti le zálogul, hogy minden
pontra kiáll, hova Madame (Berry hgné) kül-
dendi, 's megbizásit vakon teljesíti. Minden
lovag 2 frankot fizet hónaponként, a' közpon-
ti pénztárba. A' lovagok kerület 's kör szerint

különféle osztályuk. Vannak főbbjeik, és szabályszerűleg állapított előjárói hierarchiák. Néhány vezér legitimistától elvett papírosok szerint ítélve, a sereget, fegyvert, hadiszereket 's kincstárt 26 milliónyi frank éves jövedelem biztosítja. Mindezen körülményt a páirkamara előtt fenforgó nyomozás világosságra hozandja. Azonban e' félelmes legitimista kapcsolat bizonyossága azon hypothesisen alapul, hogy 1,000,000 személy van a társaság jegyzőkönyvébe fölvéve, melly szám nem könnyen valósítható, annál inkább, mivel a legitimisták két pártra szakadnak, a véleményére, 's a tetteire, 's ez utóbbi felekezeti tagjai csekély számúak. A' vélemény-párt tagjai nyugalmas, csendszerető emberek, kik az ügyet imádsággal 's pénzzel is örömet segítik, de személyekkel soha sem lépnek elő. 'S valóban hallhatni, hogy ezen emberek a' republicanus pártot már segítették, melly pénz dolgában szűken van. Ezt a' marseillei ultrademocrata hirlap (Le Peuple Souverain) nyilván elismerte mondván, hogy olly tisztaság személyektől nyert segédelmet, kik az övétől ugyan különböző politikai véleményhez tartoznak, de a' mostani dynastia megbuktatására célzó szándékban vele nem egy értelműek." — 's a' t. —

Párisi levél szerint a' belga koronahg. halála fájdalmas benyomást okozott az udvarnál, 's a' belga pénzkeletre is befolyással volt. — A' Quotidienne el akarja olvasójival hitetni, hogy Párisba érkezett hírek után az angol király megtévelyodott; hogy ezen hirt a' diplomatai karral hivatalosan közölték; hogy a' korona tanácsa a' kormány-intézés kérdése fölött meg nem egyezhetik; Brougham a' Kenti hgné, a' többség a' királyné pártjára nyilatkozván 's a' t. Gallignani Messengere azonban fölhatalmazottnak állítja magát e' hirt fenekestül hamisnak nyilatkoztatni.

SPANYOLORSZÁG.

Madridból Párisba rendkívüli alkalommal jött hírek szerint: Portugáliában d. Maria seregei hg. Terceira vezérlése alatt maj. 7én Coimbrát elfoglalák. Az előkészületek iránt hg. Terceira és Rodil együtt értekeztek 4kén Mongualdéban 's ennek következtében Terceira seregei jobbrul, a' spanyolok balrul a' Mondego folyó hosszában, gen. Torres pedig Portobul a' maga hadaival Vouga felé nyomultak egyszerre előre Coimbra ellen, míg más oldalon Napier a' Mondego torkolatnál kiszállott. Leiriából pedig a' pedrói őrizet Lourical ellen némi mozdulatokat intézett. Többi körülményei az elfoglalásnak még nincsenek tudva.

Maj. 14kén a' madriti ujság parancsát közli a' regens-királynénak Ujcastilia főkapitányához, melly szerint ennek meghagyatik, hogy miután a' cortes-gyűlések ünnepélyes megnyitása mulhatlanul f. eszt. jul. 24kére van határozva, az ülésül szolgáló épületek Madridban e' kitűzött határidőig kellően rendeltessenek 's készíttessenek föl. Másik parancsában a' királyné, Pamplona és Calahorra egyházi megyék, mint mellyekben a' lázongás leginkább hatalmaskodik, püspökeinek keményen megtiltja, hogy ezentul egy papot se rendeljenek plebaniára vagy praebendára, ki királyi biztostul nyert bizonyítványt elő nem mutat kétségtelen hűsége fölül az uralkodó kormány iránt. Gen. Espartero pedig Ibarra főszállásán maj. 7kén szinte a' zendülés elnyomtatása végett rendelésül adá ki: 1) hogy minden 17—40 eszt. koru, 's fegyvert viselhető férfi a' tartomány fő városába parancsoltassék, 's ha nem tudná valamelyik bebizonyítani hűségét a' fenálló kormányhoz, az a' tartománybul (Biscayából) tüstént üzessék ki; 2) mind azok, kik akár fegyver, akár a' nélkül, a' kir. seregek hozzájuk közelítésökre megszaladnak, lázadók gyanánt tekintessenek; 3) elhagyott vagy elsáncolt ház, úgy nézetik mint ellenségé; 4) melly falu a' hozzá legközelebb első kir. csapatokat az ellenség mozdulatirul jókor 's idején nem értesitené, ezer aranyat; melly ezt egészen elhulasztaná két ezer aranyat fog adóul fizetni a' bíró, pap 's egyháziak javából kiállítandót, azon kívül hogy ez utóbbi vétkü helység még szoros feleletre is vonatik; 5) ha valamely háznép tagja insurgensekhöz szegődik, a' család ezért büntetésül először száz aranyat fog fizetni, később pedig midőn az eltávozott tag 8 nap alatt vissza nem térne, az egész háznép ellenség gyanánt tekintetik.

A N G L I A.

A' felsőházban maj. 17én a' lord kancellár két igen fontos indítványt tön az egyházujítás tárgyában, mellyek közül az első tiltja egyházi hivataloknál a' tisztségek 's jövedelmek halmozását, másik a' lelkészek távollétét hivataljaik helyétől. (eddig zsugorilag fizetett helyetteseik által vitették hivatalaikat) E' két indítvány annál fontosb, minthogy az angol egyház két legszemszuróbb fogyatkozásin segít, 's az egyházi jövedelmek igazságosabb felosztatása, 's a' tizedmegváltás által alapul szolgál a' halkan fejlődő egyházujításra.

A' vidéki kézműves egyesületek valamennyire lecsöndesültek. A' szabómesterek a' legények kívánságira nem hajlanak, 's ezeknek

már nincs pénzök, hogy társaikat, (vagy inkább egymást) a' henyességben még tovább is eltartsák. Lincoln, Cambridge, 's egyéb városokban kijelenték a' mesterek, hogy ők senkit munkába nem fogadnak, ki valamely egyesülethez tartozik. Azonban Londonban az unionisták még mindig olly tetemes befolyással bírnak, hogy számos sör- kávé- 's vendéglőház ablakiban olvashatni e' jelentést: „Itt a' Timest nem tartják“ — 's ezt azért, mert ezen ujság az egyesületek ellen igen kikelt 's hol azt tartják, oda unionisták nem mennek.

A M E R I K A.

Rhone hajó Havreba ujjorki lapokat hozott april 20ról, mellyek Jackson praesid. ellenmondását foglalják magokban a' martz. 28án hozott azon tanácsi végzésre, mintha az elnök a' bank ellen tett rendszabásiban olly hatalmat tulajdonított volna magának, melly őt az alkotmány 's törvényeknél fogva nem csak nem illeti, hanem azok ellenére is van. Ellenmondása végén azt kívánja Jackson, hogy ezen, apr. 15kén költ oklevél, a' tanács levéltárába tétessék, nehogy az említett végzés elfogadtatása előzvényül szolgálhasson v. magyaráztassék. Ezen ellenmondás a' tanácsnak april. 17én nyújtatott be, 's elolvasta után azonnal indítványt tett egyik tanácsnok (Poindexter ur) hogy ne fogadtassék el. — A' fölötté tartandó vita elhalasztatott; mihez képest Rhonehajó megindultával még nem lehet tudni: mi vége leend ezen új harcznak. — A' Times következő levéltöredéket ad Ujjorkból a' két ausztriai hajón oda szállított lengyelekről: „Mult héten két ausztriai fregát érkezett lengyel menekvőkkel ide 's partra tétettek a' nélkül, hogy figyeltek volna rájuk. A' műveltek közt helyzetök sajnálkozást gerjeszte, 's aláírásokat nyitottak részökre; mi azonban nem vala szükséges, mert az ausztriai consul mindegyiknek 40 dollárt adott kiszálltakor. Továbbá, ki karjait birhatja, munkát is kap, ha keres, 's méltó jutalmát veendi. Néhány már mint kertész vagy egyéb segéd-formán bérbe is állott, mások p. o. kézművet értők (vargák, kovácsok) találnak elég dolgot; mások ismét tizen huszan mestert fogadnak, 's angolul tanulnak. A' közlegények munkások, de a' tisztetek csak fegyver-forgatáshoz szoktanak, mihez képest itt nincs kedvező kilátásuk, 's visszaügyekeznek, hogy valamely európai seregben alkalmazást leljenek.

Ujjorki lapok szerint april. 25ikeig a' tanácsnak Jackson által beadott ellenmondás fölött még mindig folytak a' viták. Jackson

april. 21ikén még egy más közleményt is bocsátott a' tanácshoz, mellyben ellenmond azon magyarázatnak, mintha ő a' tanács törvényes jogaihoz, vagy mind a' két, az elnökkel hason körü, törvényhozói hataloméhoz bár mi-kép is akart volna nyulni. Poindexter ur, ki az első ellenmondás visszautasítását javaslá, e' 2ik közlemény daczára is megmaradt indítványa mellett. E' bank-kérdés iszonyu terjedelmű vitákra nyujtott alkalmat. Hogy e' terjedésről fogalmunk legyen, az allg. Z. állítása után azt mondjuk; hogy Jackson ellenmondása az amerikai statusujságban, melly ollyan óriás nagyságu mint az angol Times, 9 apró nyomtatásu szeletet tölt be. Elolvasatása 3—4 órát kívánt. Azonban elenyészik ez ama' beszéd előtt, mellyet minap Benton ur mondott ugyan e' tárgyról, mert az négy napig tartott, 's jól megjegyezzük, ugyanazon egy tárgyról, melly már három hónap óta forog vita alatt. —

T Ö R Ö K O R S Z Á G.

Belgrádból majus 6ikáról jelentik: Milos, ki huzamos ideig volt beteg, 's Carlovicz és Ujvidékről hozatott orvosokat, már fellábadt. Bátyja Jeffrim, ki hasonlólag gyöngéledett egy ideig, hivatalából, nyavalygás ürügye alatt kitétetett. Mit azonban a' közönség nem hiszen, 's okát inkább a' két testvér meghasonlásában keresi, 's pedig annál örömesebb, mivel Milos népe szeretetét napról napra veszteni látszik, mert ígéreteit a' ministerszerkezetére, polgári igazgatásra, törvénykezésre, 's tanácsra nézve még eddig nem teljesíté, 's tudva van, hogy Jeffrim mindig ezen ígérek valósításán ügyekezett. Az országgyűlésre nagyok a' készülétek Kragujevatzban. A' követek alkalmasint még e' hónapban összegyülekeznek.

Konstantinápolyból korfni levél írja maj. 10jéről, hogy Ibrahim basa seregei kivált magasb tisztségi fokaikban nagy változásokat szándékozik tenni, 's az egész sereg fekvését máskép intézni. Okául azt hiszik, hogy a' főbbek közül számosan vannak Osman basával titkos kapcsolatban, ki megszökte óta mindent elkövet, hogy az aegyptusi sereget Alitól elidegenitse. Annyi bizonyos, hogy Ali nincs aggódás nélkül seregei hűségére nézve, 's titkos kémeket tart azokban, kik őt a' tiszték, 's katonaság szelleméről szoroson tudósítsák; 's mindenkép azon van, hogy a' katonaság foglalatosságban tartassék. E' végből számos tanakhely-cseréket parancsolt, hogy a' katonák elszéledjenek. Ha ez sem használna,

komolyabb munkát lenne nekik adni kénytelen. Ez esetben a' szultán újra harcra keverednék vasallusával, mire Konstantinápolyban úgy lát-szik készen vannak, mert míg az arab sergeket csabítgatják, az ottoman hadi erő gyarapításán mind vizen mind szárazon igen dolgoznak. Ha a' szultán, 's Ali közt a' harcra újra kiüt, egyik vagy másik veszte kikerülhetlen, 's létét mind-egyik kockáztatja. Se a' szultán, se Ali nem csalatkozik ebben; 's mindegyik barátot ohajt magának a' külföldön szerzeni, vagy megtar-tani. Ali nem bizhatik teljesen seregében, 's nem annyira félhet a' szerencse kockájától, mint seregei hűtlenségétől. Így minden attól függ, ha seregei hűsége a' háboruban szilár-dabb e, mint békében. Napkelet akkor min-den esetre egészen megváltoznék, 's nyomos következesei lennének Europa birodalmira is, minthogy azon hatalmak, mellyek egyik vagy másik harcra szóló fél részén vannak, a' küzdést semmikép sem fognák nyugton nézni.

B E L G I U M.

Az igazság - minister 15kén a' képviselő házban a' nassau-i — oraniai házat illető törvény-javaslatlalt állott elő, melly oda czéloz, hogy a' nassau-i házat kizáró 1830 nov. 24iki tör-vény szentesítése végett az ezen ház részére teendő nyilatkozások elnyomására vezérlő fék-módok szaporíttassanak meg. Az indítvány szerint 1—5 éves fogsággal, 's 500től, 10,000 frankig lakeljen, ki az említett ház visszahi-vatására szólalna fel, 6 hónaptól 2 éves fog-sággal, 's 200től, 500iglan frankbirsággal, ki a' kormány iránt ellenséges szándékkal u-gyanazon ház részére nyilvános demonstra-tiot tenne; ki idegen nemzeti zászlót, cocar-dát, vagy egyéb jegyet feltűzne 's a' t. E' tör-vény azonban Hollandiával a' végső békekötés után ismét szűnjék meg.

Egyik belga ujság szerint a' belgák ki-rálynéja ismét teherben van. — A' követház-ban maj. 18án az igazságminister törvényja-vaslatot nyujta be a' nyilvános bátorság iránt. E' törvény fölhatalmazza a' polgári hatóság-o-kat fegyveres erő-felszólításra, mihelyt fenye-getve hiszik a' nyilvános rendet 's bátorsá-got. Elhatározza továbbá a' törvény, mikép kell magát a' katonaságnak csoportozások 's lázadások alatt viselnie. Csak e' három felszó-lítás után: „Engedelmség a' törvény iránt — Erőszakkal fogunk élni — A' jó polgárok távozzanak el“ nyulhat fegyverhez.

A' németalföldi Keletindia főkormányzó-

ja, Bosch general Bataviából (Java sz.) Haa-gába érkezett. A' vele jött hírek, semmikép sem akarnak azon zendülésről említést tenni, mellyet Sumatra szigetén kiűtöttek állítanak más belga és angol lapok. — Honnan az „am-sterdami Handelsblad“ csak a' hollandi érde-kek kárára hiszi e híreket a' belga lapok által terjesztetni.

S C H W E I Z.

Az allg. Zeit. máj. 26ról azt mondja: „É-phen hírlapunk rekesztésekor vesszük a' fő-hely válasz-jegyzékeit az ausztriai és szardi-niai követekhez. Mi mind a' kettőre csak azt jegyezzük meg, hogy mind azon szökevé-nyek, kik a' szavójai ügyben részt vettek, a' schweizi határról el fognak távollíttatni. A' szardiniái követnek szóló jegyzék ugyan azt igéri, 's a' Szardinia által kívánt törvényes nyomozásokra azt adja még hozzá, hogy a' főhelynek nem tiszte birói (törvényszéki) dol-gokba avatkozni, sőt csak azon ítéletekre hi-vatkozhatik, mellyeket a' fölséges (souverain) cantonok törvényhatóságai hozandanak; töb-bire a' főhelynek nincs tudtával, hogy schwei-zi polgárok a' szavójai megrohanásban bűnő-sökké tették volna magokat. — A' würtem-bergi 's bajor követnek adott jegyzék az ausz-triaihoz hasonló.“ — A' Rheinbayer hírlap Germersheimből máj. 20ról írja, hogy az ottani rendőrtisztség 19ikén estve egy, mint mondják, a' schweizi lengyelek fölfegyverzésre szánt, számra 600 puskát foglalt le, mellyek szu-ronyokkal (bajonette), 's jobbadán kovával is fel valának már készítve. Ezek a' rajnamel-lékről jövének hajón, 's Genf-be kelle vala vitetniök. — Grenobleban valamennyi olasz benschülött szökevényt, kik a' szavójai táma-dásban részt vettek, 's azért a' francia kor-mány által befogattak, az eskütszék minden vád alul feloldott. A' szökevények azonban, 's közöttük Allemandi, szabadon nem bocsát-tattak, hanem Calaisba vitettek, hol hajóra fognak szállíttatni. —

G Ö R Ö G O R S Z Á G.

A' müncheni politikai ujság mondja, hogy triesti levelek szerint Kolokotroni és Koliopu-los, mint lázadásról vádlott vezérek halálra ítéltettek. Az ítélet kihirdetése után Koloko-troni meg akart szökni, 's a' próba két ór éle-tébe került. De nem sokára ismét elfogatott, 's mint állítják, a' nép igen ohajtja, hogy e' rendezavarók ügye már egyszer végkép intéz-tessék el. —